

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Grzegorzczak

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa C. N. przeciwko N. spółce akcyjnej w [...]
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 października 2017 r.,
zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 czerwca 2017 r.6,

**uchyla zaskarżone orzeczenie, pozostawiając rozstrzygnięcie
o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu
kończącym postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Powód C. N. wniósł o zasądzenie od N. SA w [...] kwoty 210.000 zł z odsetkami ustawowymi.

Pozwany N. SA w [...] wniósł o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z 27 listopada 2015 r. Sąd Okręgowy w [...] oddalił powództwo.

W uwzględnieniu apelacji powoda, wyrokiem z 6 czerwca 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] uchylił wyrok Sądu Okręgowego z 27 listopada 2015 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W zażaleniu na orzeczenie z 27 listopada 2017 r. pozwany zarzucił, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 386 § 4 k.p.c. przez błędne uznanie, iż Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowaniu zażaleniowym prowadzonym na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c., Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez sąd drugiej instancji przesłanki wydania orzeczenia kasatoryjnego, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie jest środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku czy prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnego orzeczenia, lecz skierowane jest przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. Ocenie Sądu Najwyższego może być zatem poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny powołał się na nierozpoznanie przez Sąd Okręgowy jej istoty „w zakresie odpowiedzialności deliktowej

pozwanego”, jako na przesłankę orzeczenia kasatoryjnego. Z motywów orzeczenia wynika, że Sąd Apelacyjny w większości zaakceptował ustalenia Sądu Okręgowego. Za bezzasadne uznał niektóre zarzuty naruszenia prawa procesowego zgłoszone w apelacji powoda, a krytycznie odniósł się jedynie do zaniechania wydania postanowienia dowodowego w odniesieniu do dokumentów wymienionych we wniosku dowodowym powoda. Sąd Apelacyjny skorygował ustalenie, jakoby powód złożył oświadczenie, że zapoznał się z warunkami emisji obligacji, w związku z którą doszło do sporu, jak również, że jest świadomy charakteru transakcji. Powyższe braki w zakresie postępowania dowodowego oraz wada ustaleń faktycznych nie stały na przeszkodzie dla sformułowania przez Sąd Apelacyjny stanowczej oceny, że nie ma podstaw do przypisania pozwanemu odpowiedzialności kontraktowej w stosunku do powoda, z uwagi na to, iż strony nie łączyła umowa o doradztwo inwestycyjne. Sąd Apelacyjny zakwestionował przyjętą przez Sąd Okręgowy wykładnię art. 2 pkt 3 i art. 98 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1639) i - po wyjaśnieniu, w jaki sposób należy je rozumieć - wskazał, że Sąd Okręgowy powinien rozważyć odpowiedzialność pozwanego w oparciu o art. 415 k.c., a ostatecznie, gdyby i ta podstawa odpowiedzialności nie okazała się zasadna, także w oparciu o art. 484 k.s.h.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie. Okoliczności przytoczone przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu wydania kasatoryjnego orzeczenia nie świadczą o tym, żeby Sąd Okręgowy nie rozpoznał istoty sprawy, w znaczeniu podanym wyżej, a co najwyżej, że popełnił błędy w związku z jej oceną prawną. Zadaniem sądu drugiej instancji w postępowaniu cywilnym nie jest samo tylko zbadanie zarzutów podniesionych przez stronę w ramach zgłoszonego środka zaskarżenia, lecz ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy. Jeśli sąd ten

stwierdzi, że postępowanie dowodowe przeprowadzone przed sądem pierwszej instancji było dotknięte wadami, tak gdy chodzi o rodzaj dowodów przeprowadzonych przez ten sąd, jak i sposób ich oceny, ale także gdy stwierdzi, że prawidłowe zastosowanie prawa materialnego wymaga uzupełnienia ustaleń faktycznych, to ma obowiązek we własnym zakresie ustalenia te uzupełnić, a dowody ocenić ponownie. Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy dokonuje się po przeanalizowaniu żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego. Powód zgłosił żądanie zasądzenia na jego rzecz kwoty, która ma skompensować mu szkodę poniesioną na skutek - jak twierdzi - działań pozwanego, sprzecznych z umową i określonymi prawem standardami. Takie żądanie powoda rozpoznał i ocenił Sąd Okręgowy. Zakwestionowanie przez sąd odwoławczy poglądu prawnego sądu pierwszej instancji co do podstawy prawnej rozpoznawanego roszczenia nie oznacza, że sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy, nawet jeśli ocena roszczenia na właściwej podstawie wymaga uzupełnienia postępowania dowodowego w pewnym zakresie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1999 r., II UKN 589/98, OSNP 2000, nr 12, poz. 483).

Z tych względów - na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z 394¹ § 3 i art. 108 § 2 oraz art. 398²¹ k.p.c. - Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie, pozostawiając Sądowi drugiej instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

kc

jw